

NASTARTOVANÁ PŘÍPRAVA SILNIČNÍCH STAVEB

Ing. Jan Kroupa, generální ředitel ŘSD ČR

Vážení čtenáři časopisu
SILNICE MOSTY,

s potěšením jsem přijal nabídku představitelů Sdružení pro výstavbu silnic, abych se zhostil úvodníku letošního druhého čísla tohoto odborného periodika. Na konci roku 2016 jsem byl dva roky ve funkci generálního ředitele ŘSD ČR, což

si myslím, že je dostatečně dlouhá doba, abych mohl rekapitulovat a nastínit nejen to, co nás čeká, ale i s čím se budeme muset v dalších měsících a letech vypořádat.

Prvním a nejdůležitějším úkolem v nové funkci pro mě bylo organizaci personálně stabilizovat. Vzhledem k tomu, že jsem již dříve několik let působil na ŘSD ČR, kde jsem poznal řadu odborníků a mimořádně schopných kolegů, podařilo se mi tento cíl splnit relativně brzy a jsem velmi rád, že i dnes mohu tvrdit, že své volby nelituji. Současně s personální stabilizací jsme museli co nejrychleji nastartovat přípravu staveb, která v podstatě zamrzla. V tomto směru se na nás snášela neoprávněná kritika. Veřejnost nám vyčítala, že nestavíme. Lidé problematiky znali však chápali, že pokud není stavba projekčně a majetkoprávně připravená, není možné zahájit výběrové řízení na zhotovitele, natož ji začít realizovat. Prodlevu mezi přípravou nových liniových staveb a jejich realizací jsme vyplnili dalším neméně důležitým úkolem naší organizace, a tím jsou opravy dálnic a silnic I. třídy. Už v roce 2015 jsme prokázali zájem organizace na plnění úkolů a smysluplné opravování dlouhodobě provizorně vyspravovaných komunikací ve správě ŘSD ČR. Rok 2016 pak potvrdil uvedený trend, a pokud zachováme stávající časové harmonogramy, odstraníme v opravách dluh z minulosti a po roce 2020 tak zůstanou „pouze“ opravy do 5% ze stávající celkové sítě, jak je běžné např. v Německu nebo Rakousku.

Rozpohybovaná příprava velkých investičních staveb se začala projevovat již v loňském roce. A musím podotknout, že statistická čísla jsou optimistická. Loni jsme vysoutěžili v otevřených výběrových řízeních 24 zakázek na projekční práce a 47 zakázek na technický dozor investora (TDI), což je mimochodem více než součet za léta 2011 až 2014. Celkově jsme do přípravy investovali 2,13 miliard Kč, kdy nejvíce peněz bylo použito na výkupy pozemků (pro porovnání – např. v roce 2014 jsme proinvestovali 0,557 miliard Kč). Rok 2017 bude pro ŘSD ČR a investorské útvary zrcadlem jejich schopnosti plánovat, řešit problémy a neopomenout detaily, ze kterých se skládá celek. Obraz v tomto pomyslném zrcadle bude velmi ostrý i s ohledem na volební rok, kdy je právě doprava jedním z politických témat.

Posun vpřed je nezpochybnitelný i v dalších směrech. Za posledních pět let se ŘSD ČR nedařilo čerpat prostředky ze SFDI v plné výši. Předloni jsme se alokované částce již těsně přiblížili, loni se nám podařilo rozpočet vyčerpat takřka beze zbytku. Rozpohybovanou přípravou staveb se nám daří jednotlivé projekty posouvat do stadia soutěží na zhotovitele nebo do realizace. Jenom v minulém roce jsme vysoutěžili formou otevřených výběrových řízení nebo zjednodušených podlimitních řízení 802 akcí. V rozpočtu SFDI máme na rok 2017 přes

70 jmenovitých akcí a pracujeme s rozpočtem 45,033 miliard Kč (viz porovnání s rokem 2014, kdy byl rozpočet 24,1 miliard Kč).

Bohužel ne vše je pokaždé tak, jak bychom si přáli. Novelou zákona o posuzování vlivu stavby na životní prostředí z roku 2015 jsme se prakticky ze dne na den dostali u téměř stovky staveb na začátek. Většina staveb, které mají stanoviska EIA zpracovaná podle zákona č. 244/1992 Sb., musí projít novým posouzením. Za velmi důležité a z hlediska výstavby páteřní sítě zcela nezbytné považují vládní schválení výjimky pro 12 prioritních staveb na našich dálnicích, kde bylo souhlasné stanovisko EIA vydáno Ministerstvem životního prostředí ve zrychleném řízení. Příprava těchto projektů je pro nás nyní naprosto zásadní. Na všechny tyto prioritní projekty jsme zahájili výběrové řízení na zhotovitele a většinu z nich se nám podaří ještě letos uvést do realizace. Patří sem zejména stavby na D 35 z Opatovic nad Labem do Ostrova a stavba na D 11 z Hradce Králové do Smiřic, kde již začal rozsáhlý archeologický průzkum. Letos plánujeme zahájit soubor staveb na D 6, které vytvoří obchvaty Řevničova, Krušovic a Lubence, obchvat Frýdku-Mítku na D 48 a stavbu Hulín – Fryšták na D 49.

V rámci přípravy staveb je však nutné také brát v úvahu ovlivňující faktory dané našimi zákony. Není tajemstvím, že jako Česká republika máme jeden z nejsložitějších stavebních zákonů v rámci Evropské unie. Nepřiměřená délka přípravy staveb silnic a dálnic v Česku je způsobena řadou pomalých schvalovacích řízení na mnoha úrovních. Toto všechno ovlivňuje výstavbu prioritních projektů a vlastně jakýchkoliv dalších projektů. Zahájení stavby je pak často ovlivněno také chováním potenciálních zhotovitelů. Každé odvolání neúspěšného uchazeče stavbu prodlužuje o další měsíce.

Předmětem mnoha diskusí v posledních měsících se stala cenotvorba a nakonec i právě oceňování a přiměřenost ceny jsou důvodem mnoha podnětů odvolávání neúspěšných uchazečů. Oproti předešlým rokům se ceny staveb dramaticky snížily. To je zřejmé i z porovnání expertních cen, které vydává SFDI a ze kterých vychází ŘSD ČR při stanovení předpokládané hodnoty zakázky. Vzhledem k trendu snižování cen nabídek se tyto expertní ceny neustále snižují. Současných 70 procent předpokládané ceny již není stejných 70 procent jako před čtyřmi lety. Z jedné strany je zpráva o snižování cen pozitivní, protože investor/stát získává za méně peněz více práce, ale bohužel z druhé strany se čím dále častěji setkáváme se špatnou kvalitou prováděných prací, nutností práce předělávat a s tím spojeným prodloužením lhůty oprav, které negativně působí na uživatele silnic a dálnic. Tvrdý postup proti špatné kvalitě ve vazbě na extrémně nízké ceny bohužel vede stále častěji k úpadku některých zhotovitelů a nedokončení potřebných a pracně připravených projektů. Pevně věřím, že nový zákon o zadávání veřejných zakázek, který platí od října loňského roku, nám pomůže k lepším výběrům kvalitních zhotovitelů.

ŘSD ČR, které v tomto roce oslaví své padesáté výročí, se podařilo v uplynulých letech nashromáždit cenné zkušenosti, které dokáže promítnout do všech činností organizace. Daří se nám čerpat rozpočty, zkracovat termíny výstavby i oprav, efektivně vyjednávat jak s úřady, tak se soukromými osobami a rychleji se orientovat v legislativních změnách. Jsem přesvědčený o tom, že ŘSD ČR je respektovanou investorskou organizací, ve které pracují špičkoví odborníci a která se nutně musí dále rozvíjet, aby dokázala stále reagovat na nové podněty a výzvy nejenom s měnící se legislativou, ale především s měnícím se celospolečenským názorem na přípravu, realizaci a provozování silnic a dálnic.